

*„A magyar nyelv tanítására
különös gond fordítandó.”
/KAZINCZY/*

FELADATLAP

az

„ÉDES ANYANYELVÜNK”

nyelvhasználati verseny

országos, Kárpát-medencei döntőjére

a szakképző iskolai versenyzők

számára

1. Pontosan állapítsa meg, milyen szófajúak a példamondat aláhúzott szavai!

„Kitűnő nyelvészek, anyanyelvünk tisztaságát féltő pedagógusok felismerték, nem elég beleszületni az eleinktől könnyedén megtanult szép magyar nyelvbe, örökösen törődnünk is kell vele.” /Szakonyi Károly/

a) kitűnő:

b) beleszületni:

c) megtanult:

d) is:

2. Pontosan nevezze meg az aláhúzott toldalékok fajtáját!

„Vannak emberek ezen a földön, akik úgy dobálják ide-oda a szavakat meg az ígéreteket, hogy azoknak semmi értékük nincsen többé.” /Wass Albert/

Pl. nagyobb –bb: a fokozás jele

a) –k:

b) –ön:

c) –ják:

d) –ük:

3. Nevezze meg, melyik közös ige hiányzik a szólásokból!

Pl. koldusbotra / dűlőre / közös nevezőre jut

a) csatasorba / hadilábon / kötélnek

b) ólomlábakon / gyerekcipőben / fellegekben

c) gyökeret / dobra / kenterbe

d) arannyá / vérré / köddé

4. Az alábbi igék hangsorában egy-egy állat nevét rejtettük el. Melyek ezek?

Pl. torkoskodik kos

- a) elkallódik _____
- b) megérkezik _____
- c) megsürget _____
- d) aszúsodik _____
- e) elgémberedik _____
- f) megecetesedik _____
- g) bemutatkozik _____
- h) megborzad _____

5. Értékelje négy-öt mondatban a nyelvi udvariasság és a nyelvhelyesség szempontjából az alábbi párbeszédet!

A megtörtént eset egy eladó (E) és egy vásárló (V) között zajlott.

V: Jó napot kívánok!

E: Jó napot kívánok; mivel szolgálhatok?

V: Két kenyeret, öt-öt kiflit és zsemlét kérek szépen.

E: Parancsoljon, összesen 1800 Ft-ba kerül.

V: Ez pontosan annyi. Köszönöm szépen, viszontlátásra!

E: Viszontlátásra!

.....

.....

.....

.....

.....

6. A szem szó mondatba foglalásával vagy az adott jelentés meghatározásával adja meg négy különböző jelentését a szónak!

- a)
- b)
- c)
- d)

7. Értelmezze az alábbi közmondásokat!

a) Bagoly mondja verébnek, hogy nagyfejű.

.....

b) Az arany fegyver néha többet győz a vasnál.

.....

c) Ne öntsük ki a fürdővízzel a gyereket!

.....

d) Holló a hollónak nem vájja ki a szemét.

.....

8. Fejezze ki két- előtaggal kezdődő összetétellel az alábbi meghatározásokat!

a) nagyon ügyetlen, suta = _____

b) részben szárazföldön, részben vízben élő állat = _____

c) elvtelenül egyszerre két összeegyeztethetetlen érdeket kiszolgáló = _____

d) felváltva két helyen élő, dolgozó = _____

**9. Az ismert jelöléseket használva elemezze mondatrészek szerint az alábbi egyszerű mondatot!
Készítse el az ágrajzát is!**

Kihalt az emberekből a közösségért végzett munka szeretete.

10. Mit jelentnek az alábbi szavak? Mondja meg más, azonos jelentésű szóval!

a) kürtő = _____

b) despota = _____

c) talentum = _____

d) bakó = _____

11. Pótolja a hiányzó írásjeleket – s ahol szükséges, a nagybetűket – a következő tagolatlan szövegben!

a legnagyobb baj az hogy a durva trágár stílust a legtöbb ember természetesnek veszi pedig az egyenlő mértékkel szabott jogok sem adnak senkinek jogot arra hogy a vonaton a szórakozóhelyeken a munkahelyeken a nyilvánosság előtt ahol mások is hallják ezeket a kifejezéseket használja szűk baráti körben ki ki úgy beszélhet ahogy akar a nyilvánosság előtt azonban nem /Bachát László/

12. Jelölje a *Beszélni nehéz!* – ma *Szóról - szóval* – című rádióműsor megfejtéseiben alkalmazott módon a példamondatot!

Péchy Blanka – mozgalmaink alapítója – ezerkilencszáznyolcvannyolc július hatodikán hunyt el. A művésznő örökségét Deme László vette át, ő lett mozgalmaink atyja, irányítója.

13. Elemezze a tanult módon a tagmondatok fajtája és viszonya szerint az alábbi többszörösen összetett mondatokat!

a) Fel kell fedeznünk, hogy mi kis levélkék vagyunk az óriási fán, s a fa ereje a mienk.

/Ravasz László/

.....

.....

.....

b) Én is Széchenyi Istvánt tartom a legnagyobb magyarnak, és ma is úgy gondolok rá, mintha élne.

.....

.....

.....

☐

14. Húzza alá az alábbi mondatokban hibásan használt szót, kifejezést! Írja le helyesen a mondatokat!

a) Ez a rájuk fenyegető legnagyobb veszély.

Helyesen:.....

b) Ez a fiú alaposan átjárt az eszünkön.

Helyesen:.....

c) A két zsűri szuvenír joga, hogy eldöntse a kérdést.

Helyesen:.....

d) Értelmetlenül állok a dolgok előtt.

Helyesen:.....

e) Nem ismertek könyört.

Helyesen:.....

f) Elébe mentünk az esetleges bukkánóknak.

Helyesen:.....

☐

(A feladó neve legyen: Kiss Virág vagy Kiss Péter; iskolájának neve és címe: Kossuth Lajos Gimnázium, 3980 Sátoraljaújhely, Deák Ferenc utca 10.)

[illegible]